

ทุ่งใหญ่

บ้านหลังใหญ่ของสัตว์ป่า (1)

วินิใหม่ไม่ได้ไปนับถอยหลังที่ไหนครับ
ต้องตะลอนไปจัดทำร้านอาหารแรงให้กับ
แร้งอพยพที่ทุ่งนา บ้านหนองปลาไหล อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ปีใหม่หนาวจากจีนใหม่กระพือมาแรงเป็น
ระลอกหลายครั้ง พัดพาสัตว์ปีกขนาดใหญ่

ที่สุดในทวีปเอเชีย อันเป็นผู้ทรงศีลแห่งกา
กาศ มาโผล่ที่ทุ่งนาเมืองเพชร บ้านอันอบอุ่น
และปลอดภัยของนกอินทรีอพยพ

รายงานจากนักดูนกและถ่ายภาพนกหลาย
คน อาทิ คุณวิษณุ นันทศิริภรณ์ และคุณ
ชำนาญ แผ่นทอง ระบุพร้อมด้วยหลักฐาน
ภาพถ่าย ว่ามีแร้งอพยพบินลงได้ลงมาถึงเมือง
เพชร ตั้งแต่วันที่ 25 ธันวาคม 2553 พบ **อีแร้ง
ดำทมิฬ (Cinereous Vulture)** 1 ตัว ร่อน
เหนือทุ่งนา มองหาซากสัตว์ประหลาดชีวิต ต่อมา
คุณสุมาลี วงษ์ดารา นักดูนกมืออาชีพสมาชิกร่วม
ชมรมพิชิตละลอนดูนกต่างแดนที่คุ้นเคย รายงาน
ให้ได้เอามากว่า แร้งดำสมาชิกร่วมสายเลือดของ
อนาคิน เมื่อ 3 ปีก่อนอันโด่งดัง มี 2 ตัวนะ
ไม่ใช่แค่ตัวเดียวโดดๆ อีกทั้งยังมี **อีแร้งสีน้ำ
ตาลทิมาลัย (Himalayan Griffon Vulture)**
บินมาเพิ่มเติกริความโดดเด่นให้ทุ่งนาเมืองเพชร
อีกอย่างน้อย 3 ตัว!

แร้งชนิดหลังนี้ ใหญ่ไม่แพ้เจ้าแร้งดำ แต่
ปลายปีกสั้นกว่านิดเดียวไม่เกิน 20 เซนติเมตร
เลยตกกระป๋อง ไม่ได้รับอันดับและฉายาว่าเป็น
นกบินได้ดีที่สุดในทวีปเอเชีย เช่น แร้งดำ
นับจากอนาคิน เจ้าแร้งดำ เมื่อปลายปีเสือ

เป็นรายงานที่ 3 ในรอบ 5 ปี เป็นนกหายาก ที่
อยากจะเป็น นกใหม่ lifer สำหรับนกเมือง
ไทย 1 ใน 100 ชนิดก่อนลาจากโลกนี้! (แค่คิด
ແລ່ງๆ ยั่วล้อตนเองเล่น ให้สนุกสนาน กระการ
ตะลอนดูนก มิให้ “ไฟ” มอดไปซะก่อน) แม้ว่า
จะเคยเห็น ช่วยเหลือและอุ้มชูแร้งดำตัวดัง
อย่างอนาคิน แต่ก็ “นับ” เป็นนกใหม่ไม่ได้
เพราะนกบินตก และบินได้เพราะคนอย่างเรา
ช่วยเหลือด้วยความเมตตาต่อสัตว์ป่า (เรื่อง
มากนัก คนดูนกเนี่ย)

หรือแม้เคยเห็นทั้งตัวพ่อ ตัวแม่และลูกแห่ง
นอนหมอบอยู่ในรังเหนือไม้พุ่ม กลางทุ่งหญ้า
สเตปที่มองไกลก็ “นับ” มิได้ นั่นสำหรับ
world list นกใหม่ๆ ที่พบทั่วโลก ไม่ใช่
Thailand list คือนกใหม่ที่พบในราชอาณาจักร
ไทย (เรื่องมากอีกแล้ว) ไม่แค่สอง list นี้ยังมี
year list สำหรับนกใหม่แต่ละปี country list
นกใหม่แต่ละประเทศ เป็นอาทิ

ออกทุ่งไปซะไกล (แต่ไม่ลึกนักโรงหนัง)
ขอวกกลับมาที่หัวเรื่อง ก่อนปีใหม่ผมเดินทาง
เข้า **เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร
จังหวัดกาญจนบุรี** ด้วยเหตุ 2 ประการ หนึ่ง
นั้น ไปช่วยคุณวัลลภ ชูดีหงส์ นักศึกษา

เก็บข้อมูลชีวรูปพรรณของชะมดแดงทางปล้องที่วางยาสลับแล้ว

ปริญญาเอก และนายสัตวแพทย์ ดร.มาโนชญ์ ยินดี หมอรุ่นน้อง PhD หมาดๆ จากแดนกังหันลม เก็บตัวอย่างงานวิจัยสำรวจสัตว์ผู้ล่าขนาดเล็กเพื่อศึกษานิเวศวิทยา (ที่ยังรู้กันน้อยมาก) และสำรวจโรคต่างๆ ในสัตว์ผู้ล่าในสกุลชะมด-อีเห็น จำพวก viverrid อาทิ ชะมดแดง ชะมดแปลง อีเห็นเครือ และแมวขนาดกลางหรือขนาดเล็กจำพวก Felid ก็พวกเสือลายเมฆ เสือไฟ

สอง ป่าทุ่งใหญ่นายังมีการศึกษาวิจัยเรื่องนก ส่าเหยื่อ จำพวกเหยี่ยวและแร้งน้อยมาก ในฐานะที่พอรู้กะเขาบ้างในเรื่องนี้และเป็นนก “โปรด” จึงขออนุญาตทางเขตฯเข้าไปสำรวจเบื้องต้น เพื่อดันห่านกล่าเหยื่อ 2 ชนิด ที่มีสถานภาพเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ ได้แก่ เหยี่ยวเล็กตะโพกขาว (White-rumped Falcon) และ (อีกแหล่งไม่พ้น) พญาแร้ง (Red-headed Vulture) แร้งประจำถิ่นที่ไม่มีรายงานทำรังวางไข่ในประเทศไทยมานานับสิบปีแล้ว เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น ว่ามีตัวเด็ดๆ ข้างต้นหรือไม่ จะได้ประเมินว่าควรจะทำวิจัยเชิงลึกต่อไปหรือไม่

ป่าทุ่งใหญ่นับว่าแปลกกว่าป่าอื่น ประเภทของป่าประสมกลมกลืน ต่อเชื่อมเป็นเนื้อ

เดียวกัน เดินๆ ไป จากป่าเบญจพรรณข้างทางไม่เกิน 1-2 กิโลเมตร ก็ไปโผล่ป่าเต็งรังงามๆ ด้วยต้นเต็งและรัง ต้นสั้นเต่อ ไม่ยอมโต (เพราะไม่จำเป็นต้องโตขึ้นไปแย่งแสงแดดจากเพื่อนข้างเคียง) และป่าดิบแล้ง

อีกทั้งภายในป่าทุ่งใหญ่นายังมีทุ่งหญ้าสะวันนากว้างใหญ่ที่นับว่าเป็นลักษณะถิ่นอาศัยที่เหมาะสมอย่างมากของพญาแร้ง เพื่อบินร่อนหาซากสัตว์ป่าตายแล้ว ที่ก็นับว่าอุดมสมบูรณ์ไม่แพ้เขตห้วยขาแข้ง ปารรอยต่อเพื่อนบ้าน

ขนาดผมเดินตามผู้ช่วยวิจัยตามด่านกระทิง ไม่เกิน 500 เมตร จากหน่วยพิทักษ์ป่าทิดคง ยังพบรอยตีนของสัตว์ป่านานาชนิด เช่น กระทิง สมเสร็จ เสือสาวรุ่นที่ลายพาดงามมากๆ จากภาพบันทึกด้วยกล้องดักถ่ายภาพสัตว์ป่า (camera trap) ที่นักวิจัยติดตั้งไว้ตามด่านสัตว์หรือข้างถนน

(ยังมีต่อ)

หมายเหตุ - ขอขอบคุณหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรและเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าที่ให้ความอนุเคราะห์ที่คณะนักวิจัย